

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Comisia cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media**

AMENDAMENT

la proiectul de lege nr. 123 din 05 aprilie 2022 pentru modificarea unor acte normative

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, în urma examinării proiectului de lege nr. 123 din 05 aprilie 2022 pentru modificarea unor acte normative, prezint următorul amendament:

Art. I - La Articolul 1, alin. (2) – se exclude;

Art. II - La Articolul 3, alin. (1) – se exclude;

Art. III - La Articolul 3, alin. (2) se modifică după cum urmează:

”Articolul 357/1. Neexecutarea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale

Neexecutarea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, dacă aceasta a provocat:

a) decesul uneia sau mai multor persoane;

b) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;

c) daune în proporții deosebit de mari statului

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

Art. IV - La Articolul 3, alin. (3) se modifică după cum urmează:

„Articolul 357/2. Neexecutarea hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare

Neexecutarea hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare, dacă aceasta a provocat:

- a) decesul uneia sau mai multor persoane;
 - b) îmbolnăvirea în masă a oamenilor;
 - c) daune în proporții deosebit de mari statului
- se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 7000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”

Nota de Argumentare:

Scopul principal al modificărilor propuse este de a asigura atât înlăturarea lacunelor juridice din proiectul de lege și perfecționarea reglementării juridice, cât și prevenirea interpretării eronate a actelor normative.

Articolul 1 al Legii Nr. 618 din 31-10-1995 securității statului prevede expres noțiunea ”securitatea statului” care include securitatea informațională națională prin următoarea redacție – ”*protecție a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei împotriva activității informative*”.

Luând în fapt că litera c) Articolului 9 Legii privind Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova în prezent include noțiunea ”securitatea statului”, completarea ei nu este întemeiată.

În articolul 3 alin.(1) din proiectul de lege autorii propun completarea Codului Penal al Republicii Moldova cu lit.a1) cu următorul cuprins:

” a1) săvârșită prin răspândirea dezinformării sau a informațiilor false ce vizează procesul electoral în spațiul informațional public, exceptând spațiul audiovizual;”

Considerăm că autorii incorect califică obiectul juridic, latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii prevăzute în art.181 Codului Penal al Republicii Moldova.

Obiectul juridic special al infracțiunii date este un obiect juridic complex. Astfel, obiectul juridic principal îl constituie relațiile sociale privitoare la realizarea, în conformitate cu art. 38 al Constituției, a dreptului de vot și dreptului de a fi ales. Obiectul juridic secundar are un caracter alternativ, în funcție de prevederea concretă de la lit. a)-e) ale art. 181 din CP al RM, și poate consta din relațiile sociale referitoare la:

- a) realizarea, în conformitate cu art.27 al Constituției, a dreptului la liberă circulație sau securitatea publică;
- b) posesia asupra urnelor de vot sau a documentelor electorale;
- c) libertatea psihică a persoanei;
- d) sănătatea persoanei;
- e) alte valori sociale.

Împiedicarea exercitării libere a dreptului electoral se poate exprima în: neînținutarea nejustificată a buletinului de vot alegătorului înscris în listă; distrugerea, murdărirea, deteriorarea listelor electorale, a programelor și platformelor afișate ori a oricăror altor afișe sau anunțuri de agitație electorală;

împiedicarea accesului observatorului în localul secției de votare; limitarea neîntemeiată a participării candidaților electorali la întâlnirile cu alegătorii etc.

Împiedicarea activității organelor electorale se poate exprima în: nefurnizarea de către persoanele oficiale a datelor și materialelor necesare organelor electorale sau neîndeplinirea hotărârilor acestora; refuzul de a îndeplini dispozițiile președintelui biroului electoral al secției de votare privind asigurarea ordinii în localul secției de votare și pe teritoriul din jurul lui etc.

Noțiunile noi propuse de autorii – ”dezinformare” și ”informația falsă” au interpretare vastă și generală, ceea ce încalcă principiul legalității, prin care interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise. La fel, nu sunt determinate ”consecințe ce vizează procesul electoral”, ceea ce produce interpretarea vastă pentru calificarea faptei infracționale de către organele competente.

Mai mult decât atât, noțiunea ”informație falsă” propusă de autorii presupune răspândirea informației nejustificate de interesul public, atât intenționat, cât și neintenționat. Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute în art.181 constituie din intenția directă sau indirectă.

CtEDO a considerat că, în principiu, formele pașnice și neviolente de exprimare nu ar trebui să facă obiectul amenințării cu pedeapsa închisorii. În domeniul discursului politic, deși stabilirea pedepselor este, în principiu, prerogativa instanțelor naționale, pedeapsa închisorii pentru o infracțiune săvârșită în domeniul discursului politic nu este compatibilă cu libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție decât în circumstanțe excepționale, ca de exemplu discursul de incitare la ură.¹

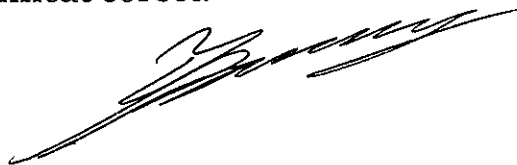
Articolul 3 alin.(2), la fel ca și articolul 3 alin.(3) din proiectul de lege trebuie fi modificate din cauza lacunii legislative care poate fi creată în legea penală.

Articolul 21 [Autoritățile administrative pe durata stării de urgență] alin.(1) al Legii nr.212-XV din 24.06.2004 ”privind regimul stării de urgență, de asediu și de război” prevede următoarele: ”În cazul declarării stării de urgență la iminența declanșării sau la declanșarea unor situații excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social, fapt ce impune necesitatea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor acestora, planificarea, organizarea și coordonarea activității de aplicare a măsurilor impuse revin Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, iar coordonarea aducerii la îndeplinire a măsurilor de rigoare revine Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.” Articolul 22 legii susmenționate prevede atribuțiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, una dintre care este emiterea dispozițiilor, și este clar prevăzut faptul că Comisia le are numai în cazul declarării stării de urgență.

Astfel, nu este clară redacția alin.(2) art. 357/1 Codului Penal al Republicii Moldova - ”Aceleași acțiuni săvârșite în perioada stărilor de urgență, asediu sau război”. Dacă Comisie pentru Situații Excepționale poate să emită dispoziții numai pe durata stării de urgență, în ce constă fapta infracțională agravantă prevăzută în alin.(2) art.357/1 propusă de autorii?

¹ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_10_ROM.pdf, pag.100, pct.588

Aceeași lacuna legislativă se observă și în redacția art.357/2 Codului Penal al Republicii Moldova. Articolul 30 alin.(1) al Legii nr.212-XV din 24.06.2004 "privind regimul stării de urgență, de asediu și de război" prevede următoarele: "La instituirea stării de asediu, în scopul planificării, organizării și coordonării activității de apărare a țării și asigurării securității statului, Consiliul Suprem de Securitate se transformă în Consiliul Suprem de Apărare, în temeiul unui decret emis de Președintele Republicii Moldova." Facem concluzie că Consiliul Suprem de Apărare există și poate să emită hotărâri cu caracter de executare numai în cazul instituirii stării de asediu sau de război. Astfel, alin.(2) art.357/2 nu va avea nici un efect și nu poate fi calificat corect.

Vadim FOTESCU
Deputat în Parlament